

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrt leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Petindvajsetletnica novih šolskih postav.

Na binkoštni torek minulo je ravno 25 let, odkar so nove šol. postave v veljavi. Koliko se je pač o teh postavah od tistega dné govorilo in pisalo, sedaj za nje, sedaj proti njim, kakor je pač kdo njihov privrženec ali nasprotnik. Tudi letos, ko se obhaja 25letnica teh postav, se mnogo piše in govori o njih. Nekateri obhajajo ta spomin z raznimi svečanostmi, drugi zopet to odločno obsojajo, češ, da one nič ne veljajo in niso vredne, da bi se jih kdo hvaležno spominjal. Pa kakor povsod, bode tudi tukaj resnica na sredi. Dasi ima novi šolski zakon marsikatero pomanjkljivost v sebi — kaj čisto popolnega na svetu sploh ni — tako mora vendar vsak, ki ljubi resnico in količkaj pozna narodno šolstvo pripoznati, da pomeni ta zakon v narodnem šolstvu, velik napredek. Na podlagi tega zakona se je narodno šolstvo popolnoma preustrojilo ter se je začelo samostojno in vsestransko razvijati. S tem zakonom odprla se je pot do splošne in vseobče človeške omike in v njem so se prvokrat postavno izrekla najvažnejša načela odgoje in pouka, katera so zagovarjali vsi pedagogi od Komenškega do danes.

Kako je ta zakon uplival na razne narode in slojeve človeštva, v tem primeroma kratkem času, o tem bi se dala cela knjiga napisati. To pa danes ni naš namen, ampak mi hočemo le z nekaterimi besedami pokazati upliv tega zakona, na naše slovensko šolstvo in slovensko ljudstvo sploh. Iz tega bomo potem najbolj razvideli, jeli trditev, da naše slov. ljudstvo nima prav nobenega uzroka se novih šolskih

postav posebno veseliti, povsem resnična ali ne. Ako vprašamo, se jeli naše narodno šolstvo v teku 25. let povzdignilo in jeli napredovalo, soli njegovi uspehi vidni in resnični, tako moramo odgovoriti s krepkim: da! Vkljub velikim in brezštevilnim oviram je slov. narodno šolstvo v tej kratki dobi storilo tolik korak naprej, da mora to vsakega prijatelja narodne omike le prav iz srca veseliti. Zboljšala se je učba, otroci poučujejo se sedaj bolj ali manj že povsod po naravnejši poti, zboljšale so se učne knjige, tako v jezikovnem, kakor stvarnem oziru; šole oskrbele so se večinoma z dobrimi učili, in na podlagi teh poučuje se povsod nazorno in jasno. Velikega napredka v tem oziru pač ne more nihče tajiti, kdor si je ogledal lansko razstavo učil v Mariboru. Da se blaži srce in bistri um tudi izven šole, osnovale so se šolarske knjižnice, podlaga kmetijskemu uku pa so premnogi šolski vrti in drevesnice. Ako se šoli očita, da sega pouk tu in tam previsoko, da se ozira premalo na potrebe življenja, tako se to morebiti le slučajno godi, obče pa se ves pouk tesno spaja s prihodnjimi potrebami življenja. Slov. učiteljstvo to tudi vedno in pri vseh svojih zborovanjih poudarja. Kdo pač se ne spominja zborovanja „Zaveze“ v Celji, l. 1890, pri katerem se je tako jasno kazalo, kako se naj naša mladina v šoli poučuje v kmetijstvu, da se tako dobro pripravi za svoj prihodnji poklic. Učitelji, ki tako govoré in tako delajo, se gotovo pri pouku dovolj ozirajo na prihodnje potrebe življenja. Da se mora pa dandanes v šoli še marsikaj učiti, kar se popred ni, to zahteva napredujoči čas.

V novem zakonu izrekla se je splošna šolska dolžnost. Posledica te določbe je bila, da so se

morale stare šole popraviti in razširiti, na mnogih krajih pa, kjer še popred šole sploh ni bilo, morale so se nove postaviti. To pa je zopet nekaj, kar se šoli vedno očita in očita, češ, da se je pozidalo toliko in toliko šolskih „palač“ in da so le te „palače“ spravile ljudstvo na beraško palico in da so celoma nepotrebne. Mi samo vprašamo, ali določba, da mora vsak naravno dobro razvit otrok v šolo hoditi ni popolnoma poštena, ali naj se povrnejo zopet tisti časi, ko so žlahtniki kmečkim otrokom prepovedali pohajati šole? Ali imajo le tako zvaní „boljši“ otroci pravico do duševnega razvitka, ubožnejši pa ne? Mogoče, da se najdejo še tudi taki „rodoljubi in prijatelji ljudstva“, ki to trdijo. Če pa velja splošna šolska dolžnost, tedaj se je morala tudi šola narediti povsod, kjer se nahaja postavno določeno število otrok. Po nepotrebem se pač pri nas ni stavila niti ena šola, k večjemu, da se je kaka „šulverajnska“ potujčevalnica tu in tam brez vse potrebe ugnézala.

Šole so torej ravno tako potrebne, kakor druga javna poslopja, in postaviti jih bode povsod, kjer jih dosedaj še ni. Dobro! se ugovarja, pa tako dragocenih in velikanskih palač, bi za te kmečke otroke vendar ne bilo treba. Mogoče, da ima to očitane nekaj resnice v sebi, in da se je tu in tam delalo morebiti malo nepremišljeno ter se je par tisočov več izdalo, kakor je bilo neobhodno potrebno, pa po vsem, zgodilo se je le v prav redkih slučajih. Obče pa naša tudi čisto nova šol. poslopja potrebam komaj zadostujejo. Kaj, ali bi pa šola sploh ne smela biti čedno, lično in zdravo poslopje? Ali naj otroci skupaj sphani sedé v kaki zaduhli dimnici? Naši jetniki — izvržek človeštva — prebivajo v krasnih pa-

LISTEK.

Iz rotunde.

(Pismo iz razstave.)

V rotundi sedim. Stavim, da še niste našli tega kraja na nobenem zemljevidu. In vendar je to danes drugi Dunaj. Če prideš torej v naše cesarsko mesto, gnalo te bode gotovo najprej pogledati starega prijatelja vseh tujcev: Štefanov zvonik. Če se potruđiš v stolp, videl bodeš na madjarski strani blizu zelene Donave, v sredi med gozdiči velikansko, okroglo poslopje — rotundo. Za 10 novčičev popelje te konjska železnica tako daleč, kakor od Celja do Vojnika in v pratra si. Misli si nepregledno vrsto vrto, grmovja, gozdičev in travnikov, vmes vse polno pisanih hišic, krčem, gledišč, igrišč i. t. d., tu godba, tam vrtenje, povsod šum... to je prater.

Doli ob konci pratra pa stoji rotunda, jedini ostanek znamenite svetovne razstave iz l. 1873. Nekaj časa se je mislilo na to, da bi jo podrli. Vzdrževanje take strehe požira velike svote. Ali potem so se prirejale leto za letom vsakeršne razstave in rotunda je nesla lepe dobičke. Zdaj pa se je Dunajčan tako privadil razstavam, da „če jo ni, jo pa naredi,“ kakor sv. Matija svoj led.

Danes je v rotundi razstava za vojaško oskrbovanje, zdravniško pomoč in za ljudska živila. Že iz tega je videti, da je cela stvar nekako posiljena. Razstavni odbor je bil v zadregi za naslov. Takošnja je tudi razstava. Krasno seveda vse, kar vidiš; Dunaj ne trpi slabih rečij; ali ni videti nobenega pravega načrta. Ponuža se tvojim očem vse nekako bolj navskriž. Tu vojaška obleka, neizmerno število morilnega orodja, potem vsakovrstno milo, postelje, sobna oprava, Kathreinerjeva kava, stlačeno seno, vojaški šotori, železnični vozovi, moka, preslastna pražka svinjina i. t. d. Dunajčan pri ogledavanju teh stvarij vse le nekako prefrfra. Njega žene dalje v — mednarodno vas.

To je središče cele razstave. Tu se prodavajo živila — jed in pijača. Na okroglem prostoru sredi rotunde razpostavljenih je taci 25 do 30 hiš, koč in kočic vseh mogočnih dežel in narodov. Celo Čehi, ki so se prav mrzlo držali proti celi razstavi postavili so svojo plzensko in budjejeviško pivarno. Točijo se pa tudi razna dunajska, graška in celo bavarsko pivo. Pa tudi Madjari, Srbi imajo svoje hišice. In Slovenci? V obče smo Slovenci nekako lene narave ob razstavah. Vse premalo skrbimo, da svet zve za naše blago. Želeli bi videti razna vina, žgane pijače, sadne produkte; pa celo slovečih kranjskih klobas ni opaziti nikjer.

Pa stoj prijatelj! Jedna kočica posebno vabi tvoje oko. Ta ima tako nekaj domačega na sebi, kakor da si jo videl tam kje pri sv. Urbanu, vinskem patronu. V resnici, to je slovenska kočica, kjer točijo g. F. Seršen svojo slovečo ljutomersko kapljico. Vse priznanje gospodu Sršenu, kteremu želimo prav mnogo uspeha. On je na tej razstavi tako rekoč rešil čast slovenskih Štajercev. Njegova izložba je vse pohvale vredna. In kaplja, ktero točita dve pravi Ljutomerčanki: Minka in Micka o teh ne govorim.

Prijatelj, midva poznavata nekoliko to pijačo iz domovine. Ali Dunajčan? Skoro po vseh krčmah čitaš napise: „Luttenberger Most.“ Pa morebiti niti 1 odstotek teh krčmarjev ne toči ljutomerčana. Zato je bilo potreba da se Dunajčanom jasno pokaže, kakova pijača je to. Škoda je le, da so Slovenca Sršena s prostorom potisnili nekoliko v kot. Bil bi veliko večji vspeh, če bi bilo vse bolj na „zobeh“. Pa tudi tako ga izvoha pravi Dunajčan in potem se ločiti ne more. Gledal sem dva Rumuna. Povedala sta si, da bi polovico boteljke ne bilo slabo popiti. Potem pa se jima je naenkrat razvezal jezik, oči so se zaiskrile, prišla je steklenica za steklenico. Pri četrti opazila sta še le, da ga imata menda že v laseh. Odšla sta roko v roki — podpirati se moramo v življenju, — ne vem kako sta ga nosila.

ačah — vaši otroci pa — cvet človeštva — naj sedé v tesnih in nezdravih šolskih prostorih? Že Slomšek je našemu ljudstvu očital, da ima lepše hleve za svojo živino, kakor pa šole za svoje otroke. „Cerkev in šola“ pravi ta veliki rodoljub, „sta očesi vsake župnije, skozi katera se ljudem vidi v srcé“. Ali ni tedaj lepo, čedno in častno za vsako župnijo, ako stoji poleg lepe cerkve, tudi lepa, prostorna in snažna šola? Da si je tedaj slov. ljudstvo v teku 25 let postavilo mnogo novih šol, to mu nikakor ni v sramoto, ampak v veliko čast in mi rečemo, da je to velika pridobitev novega šolskega zakona. Mož, ki je prehodil mnogo slovenskega sveta, nas je zagotavljal, da smo mi Slovenci med slovanskimi narodi za Čehi prvi in najomikanejši narod, kar je za maloštevilni in ne ravno bogati narod slovenski častno dovolj. Kaj pa je vendar Čehe tako povzdignilo, ako ne ravno dobro razvito šolstvo, in po kom se pri nas med narodom širi omika, ako ne ravno po šoli?

Samo ob sebi se pa umé, da se nova šolska poslopja niso stavila zastonj, ampak za gotov denar in da je za ta denar moralo skrbeti ljudstvo. Pa tudi palača za državni zbor na Dunaji, ki velja toliko in toliko milijonov, se je storila za gotov denar, katerega je plačalo ljudstvo, kakor tudi jetniško poslopje v Mariboru, ki velja 3.000.000 gl. Troški toraj, katere našemu ljudstvu prouzročuje šola, so prava malenkost proti troškom, katere plačuje za druge deželne in državne potrebe. Zato pa rečemo, da je zlobno in hudodno, ako se ljudstvu vedno kaže le eno, drugo pa se mu — ker se mu povedati ne upa — zamolči!

Ne ravno malo je slov. ljudstvo pridobilo tudi s tem, da si je odgojilo narodno učiteljstvo. Vsled večje omike, postalo je slov. učiteljstvo kaj važno v našem narodnem življenji. Sicer je med učiteljstvom tudi še dovolj neznačajnikov, pa kateri stan je popolnoma brez teh izrodov? — obče pa moramo vendar reči, da je slov. učiteljstvo narodno in da pošteno deluje za narodni napredek; ono vzbuja med ljudstvom narodno zavest in pospešuje njegov duševni in gmotni razvoj. vsaj ga vendar ni več arustva in podjetja na Slovenskem, pri katerem bi učitelj ne stal v prvi vrsti.

Kjer pa dela narodno učiteljstvo, tam se tudi pri vseh nasprotstvih vendar tudi vzbuja narodna zavest in se zadržuje kruto in nezakonito ponemčevanje, kakor nam to priča mnogo šol na Slovenskem, ki so bile svoje dni popolnoma nemške, danes pa so slovenske ali vsaj slovensko-nemške. In tudi ta pridobitev je nekaj vredna.

Tu sem prisedi torej prijatelj, ko si že prišel v razstavo. Okolu naju vre dunajsko življenje. Vse avstrijske jezike lahko čuješ. Tudi se prevriva ob nedeljah Dunajčan. Tako malo gnječe, da mu vroče postane, potem laglje pije, to mu je po volji. Toda rotunda ne trpi gnječe. Saj je na binkošno nedeljo vsprejela 29.500 obiskovalcev: torej več ko štirikrat toliko, kakor jih ima Celje, pa prave gnječe le ni bilo. In to žejno ljudstvo popilo je 760 hektolitrov pive; koliko pa še vina. Tu imaš tistega Dunajčana, ki zna uživati življenje, osobito v nedeljo, ki rad dobro je in mnogo pije, dokler čuti kakov groš pod palcem. Zato dobro tržijo krčmarji v rotundi. Le jedne krčme nikjer ni: izraelske. Ta rod ne pije. Tam okolu ribnjaka sedevajo žarnooke hčeric Abrahamovega rodu, ogleda si vse, razkaže vso svojo lepo obleko ali ne pije nič; stavim da oni grbasti žid tam poleg lepe svoje hčeric tudi v tem šumu premišlja svojo sleparsko kupčijo. Zato je ta izvoljeni rod v gospodarskem življenju tako močan, zato tako strahovito izpodriva krščanski kapital. Pustiva to žalostno poglavje.

Pred nama žari zlata kaplja. Previdno jo uživaj! Pa nekaj navdušenja v nedeljo ne more škodovati. Čist in iskren, pošten in ognjevit, kakor ta kaplja je tudi naš rod, ki se tam daleč doli ubija in trudi za vsakdanji kruh. Kolikokrat je zapela motika ob kopi v vinogradu za vsako teh kapljic! Dvigniva čaše na srečno bodočnost tega rodu! — Micika, še eno čašo!

Dr. F. R.

Pa nova šola je, tako se trdi, brezverska, in to je njena najhujša rana. Mi pa rečemo, da na Slovenskem brezverske šole v smislu židovskega liberalizma sploh ni, kakor tudi ni židovsko-liberalnih učiteljev. Slovenski učitelj je sin slov. naroda, in niti jeden ne nasprotuje-nravno-verski, ali če hočete, versko-nravni odgoji mladine in le prav veseli ga, ako najde v dosego tega smotra povsod dovolj podpore. Da bi bila pa šolska mladina, odkar so nove šolske postave v veljavi, res Bog ve kako izprijena, pač ni po vsem resnično, res je pa, da ona pred 30—40 leti ni bila prav nič boljša, kakor se bode tega gotovo še marsikdo iz prejšnjih časov dobro spominjal. Ko bi se bilo tudi popred kedaj vse tako objavilo, kakor se dandanes, tedaj bi se bilo pač tudi marsikaj izvedelo, kar je ostalo prikrito. Resnica je tudi to, da je med odraslo kmetstvo mladino poprejšna nebrzdana razposajenost v zadnjih letih kaj močno pojenjala. Popred pač skoraj ni minula nedelja brez tepeža in ni bilo shoda, da bi ne bili koga ubili. Dandanes pa se o tem le poredkoma sliši. Kdo ve, če ni tudi na to uplivala novodobna šola!?

In da je število Mohorjanov naraslo na 66.000, je tudi vsaj nekoliko zasluga šole. Čemu bi tudi ljudstvu bile knjige, ako jih ne čita, in ne umé! Da jih pa zna pridno brati, to je gotovo v prvi vrsti pridobitev šole.

Tudi je popolnoma prav, da se učitelj ne sili več, da bi moral biti ob enem tudi orglar in vodja cerkvenega petja. Dvema gospodoma pač nihče dobro služiti ne more. Šola dava zlasti voditeljem toliko opravka, da jim je nemogoče še katerokoli službo poleg z dobrim uspehom opravljati. Navadno se pri tem zanemarija ali že eno ali drugo, ali pa tudi oboje. Naši učiteljski pripravniki naj se uče godbe, kolikor je le mogoče, kajti vse, kar človek zna, kedaj prav pride, in tudi lahko prevzamejo, ako jim kaže, orglarsko službo, da bi se pa to združenje postavno ukazalo, to bi ne koristilo ne šoli in ne cerkvi.

Pomanjkanje učiteljev je res občutljivo, kajti le malo nadarjenih mladenčev se posveti temu tako težavnemu in tako malo prijetnosti obetajočemu poklicu. Ne-le da je učitelj med vsemi uradniki najslabše plačan, še tudi vsakdo misli, da učini Bog ve kako dobro delo, ako pobere kamen in ga zažene v učiteljstvo. Tudi slov. časopisje pri tem ni popolnoma izvzeto. Nadalje je temu krivo tudi to, ker učiteljišče ni popolnoma samosvoje izobraževališče, temveč je tako nekako navezano na spodajo gimnazijo in realko, na meščanske šole itd. ono dobiva le to, kar le-ta učilišča dadó nerabljivega od sebe. Po naših mislih bi učiteljišča dobila mnogo več nadarjenih mladenčev, ako bi se sprejemali naravnost iz ljudske šole ter bi se potem za 2 leti učenje podaljšalo, tako, da bi imelo učiteljišče za vsem šest let.

Nadalje je resnično velika pomanjkljivost novega šol. zakona, da je osnovano vse preveč po enem kopitu, da se vse premalo ozira na krajevne razmere in potrebe. Celodnevni poduk je zlasti v goratih krajih skoraj nemogoč in se tudi vsled tega šolsko obiskovanje v takih krajih ne bode dalo nikakor popolnoma urediti. Pa zakaj o tem ne spregovoré naši poslanci v deželnem in državnem zboru? Velika pomanjkljivost sedajne šolske oprave je tudi ta, da se vse preveč v slovenske šole usiljuje nemščina, ki potem drugi mnogopotrebnejši poduk le ovira.

Ena največjih napak sedajnega šolstva in šolskega zakona je tudi ta, da ni popolnoma v rokah veščakov in strokovnjakov. Razni uradniki in drugi zasebniki, ki imajo vsled postavnih določeb pri šolstvu prvo besedo, kaj radi ta svoj veliki upliv porabljujejo šoli na kvar. Razen teh, ima novi šolski zakon še več drugih pomanjkljivosti, o katerih pa danes nadalje ne bodemo govorili. Vendar se pa lahko te pomanjkljivosti sčasoma odpravijo in se bodo tudi odpravile postavnim potom, ako bodo sicer vsi naši merodajni in postavodajalni krogi storili svojo narodno dolžnost, ako se bodo bolj ozirali na potrebe ljudstva, kakor na milost vlade in potrebe velikih kapitalistov. Razvidno je pa iz vsega tega, da ima novi šolski zakon pri vseh svojih pomanjkljivostih, vendar mnogo dobrega v sebi, da

je veljava in izpeljava tega zakona dobro uplivala na slovensko šolstvo, kakor tudi na slov. ljudstvo sploh in da ni brez vsega pomena in smisla, ako se petindvajsetletnica tega zakona tudi v Slovencih dostojno praznuje.

Govor drž. poslanca dr. L. Gregoreca

v seji drž. zbora dne 21. aprila 1894.

(Dalje.)

Gospoda moja, sedaj mislim govoriti o šolskem boju na Koroškem. S tem šolskim bojem, trajajočim že 25 let, se mislim nekoliko natančneje baviti, in sicer iz treh razlogov: Prvič, ker nam slovenskim poslancem ne more biti vse jedno, kaka je usoda naših slovenskih rojakov na Koroškem; drugič, ker koroški Slovenci nimajo nobenega slovenskega poslanca, in tretjič, ker sem bil naprošen, da v tej visoki zbornici popišem trpljenje koroških Slovencev.

Zadnje ljudsko številenje je na Koroškem konstatovalo 254.587 nemških in 101.030 slovenskih prebivalcev. Ti nad 100.000 duš broječi Slovenci še pred kratkim niso imeli nobene slovenske ljudske šole.

Odkar so namreč prišli v veljavo novi ljudskošolski zakoni, izginile so vse prejšnje slovenske ljudske šole, ustanovljene za časa škofov Slomška in Wierja.

Še toliko slovenščine se v začetku ni trpelo v teh šolah, da bi slovenski otroci mogli brati katekizem. V veljavi je bilo geslo: „Uči se nemško ali pa pogini.“

Nad 100.000 duš broječi Slovenci na Koroškem imajo tako malo svojega zastopnika v deželnem šolskem svetu v Celovci, kakor ga nimajo 400.000 duš broječi štajerski Slovenci v Gradci.

Na Koroškem je upeljan normalno-šolski načrt iz l. 1875. Po tem so bile le dve vrsti šol: čisto nemške in utrakvistične. Utrakvistične šole so bile samo v tistih krajih, kjer prebivajo Slovenci združeno in kompaktno, torej v šolskih okrajih Sv. Mohor, Celovec, Beljak in Velikovec.

Nemških šol je bilo 256, namreč po starem učnem načrtu. K tem 256 čisto nemškim šolam se je takrat prištevalo še 16 in v najnovejšem času še 24 takih šol, v katerih je samo nemščina učni jezik in se rabijo samo nemške knjige, dasi je velika večina ali vsaj veliko odstotkov dijakov slovenske narodnosti.

Naredil sem tu majhen načrt o teh nemških šolah v većinoma slovenskih krajih.

	Nemški šolarji	Slovenski šolarji
1) Anabihl	129	60
2) Žrelc	28	80
3) Borovlje	26	345
4) Grabštenj	13	252
5) Sv. Jakob ob cesti	15	79
6) Krivavrba	39	37
7) Sv. Martin	23	84
8) Otmanje	43	45
9) Poreče	90	73
10) Holbiče	31	211
11) Sv. Tomaž pri Cilnbergu	11	90
12) Timenca	12	80
13) Podljubel	5	88
14) Vetrinje	75	155
15) Podkloster	38	210
16) Ledenice	1	197
17) Vrata	43	206
18) Železna Kaplja	12	147
19) Pustrica	22	63
20) Velikovec	199	225
21) Prevali	222	172
22) Št. Janž	119	70
23) Rekasvas	5	50
24) Spodnji Dravobreg	123	105

Na teh 24 šolah je torej 1316 nemških in 3111 slovenskih otrok. Te šole so čisto nemške (Čujte!), razen kateheta ne govori noben učitelj slovenski in noben ne sme rabiti slovenskega jezika, da mnogo je takih, ki tega še ne morejo, ker slovenskega jezika sploh niso zmožni, o čemur bodem še govoril.

Ti slovenski šolarji ne slišijo iz ust posvetnega učitelja nobene besede v njih maternem

ziku, kar je vendar pedagogička gorostasnost, pedagogičsko barbarstvo sredi Evrope. (Pritrjevanje.) Ako sploh kje, tako ima naučna uprava dolžnost tukaj vmes poseči (Tako je!), dež. šolskemu svetu koroškemu v spomin poklicati člen 9. drž. osnovnih zakonov in mu zaukazati, da e po njem ravna; ta člen pravi: „V tistih deželah, kjer prebiva več narodov, je javne učne zgrade tako urediti, da dobi vsak narod potrebnih sredstev za izobraženje v svojem jeziku, ne da bi bil prisiljen učiti se drugega deželnega jezika.“ Tukaj ta določba ni v veljavi, ravno narobe; teh 3111 slovenskih otrok ima po državnih osnovnih zakonih pravico do slovenskih učnih knjig, do slovenskih učiteljev in do slovenskega pouka (Pritrjevanje) in zato ima naučna uprava dolžnost skrbeti, da se to dejansko zgodi in izpelje.

Postopanje dež. šolskega sveta koroškega je 25 let trajajoče permanentno kršenje drž. osnovnih zakonov. (Tako je.)

Preidem k pojasnenju utrakvistiških šol. Takih je bilo po starem učnem načrtu 93, sedaj jih je 84. Ako bi bile te utrakvistične šole res to, kar bi imele biti po besedah, bili bi Slovenci z njimi zadovoljni. Koroški Slovenci so mi pisali, naj v tej visoki zbornici povem, da bi bili zadovoljni, ako bi bile te utrakvistiške šole res utrakvistično urejene, to se pravi, ako bi bila za teh 10.188 slovenskih šolarjev v teh utrakvističnih šolah slovenščina učni jezik in bi se nemščina, začeni s tretjim šolskim letom, učila kot učni predmet in sicer na pedagogičsko dopusten način.

Ako bi bile te šole tako urejene, bili bi Slovenci z njimi popolnoma zadovoljni, ker je taka uredba v ondotnih razmerah jedino primerna, jedino prava in pametna, ki tudi ni v nasprotju z državnimi osnovnimi zakoni; slovenski otroci bi se na ta način res nečesa naučili in si osvojili tudi znanje nemškega jezika laglje in bolje, ne da bi glede znanja lastnega, slovenskega materinega jezika imeli škodo. Ali baš take, smotru primerne, pametno urejene šole se na Koroškem neče dati Slovincem. (Posl. Ghon: Občine same jih nečejo?) Peticije dokazujejo nasprotje. (Posl. Ghon: Prav peticije dokazujejo to; o tem bodem še govoril.) Deželni šolski svet pa je te šole tako uredil, da se v prvem in v drugem šolskem letu, to je pri otrocih, starih po šest in po sedem let, rabi slovenski jezik, potem pa, od tretjega leta naprej, nič več; te utrakvistične šole imajo torej samo v prvih razredih utrakvistično barvo, v višjih razredih pa so povsem nemške šole, in zato mislim, da bi imela naučna uprava tudi v tem oziru dolžnost, vsem poseči in odpomoči, ker jej mora vendar na tem biti, da tudi šolarji slovenske narodnosti na Koroškem dosežejo v državnem ljudskošolskem zakonu določeni učni smoter.

To pa je pri uredbi teh utrakvističnih šol povsem nemogoče, kar bom takoj dokazal.

V najnižjih razredih teh utrakvističnih šol se rabi slovensko-nemški abecednik, kateri je izdal Karl Preschern. Ta razpravlja na straneh 1—46 o glasovih in vajah v čitanju v slovenskem jeziku, na straneh 48—102 se razlagajo nemške pisane in tiskane črke, na straneh 105—160 pa ima 16 slovensko-nemških, 13 slovenskih in 25 nemških vaj za čitanje. Iz tega sledi, da se otroci v najnežnejši starosti, v šestem in sedmem letu seznanjajo hkrati z dvema jeziki, s slovenskim maternim jezikom in z nemškim, jim še tujim jezikom. Ti otroci se morajo v dveh letih naučiti treh abeced: slovenske abecede in nemške tiskovne in pismene abecede. Zajedno se morajo otroci tudi naučiti čitati v teh treh abecedah, vrh tega pa si še osvojiti toliko nemškega jezika, da jim more počeni s tretjim letom samonemški pouk kaj koristiti. To je nemogoče. Ko bi se poslali na te šole sami čudeže delujoči učitelji in bi ti dobili tam same čudovite otroke, bi komaj to dosegli, ali čudovitih učiteljev je le malo, navadno pa ljudskošolski otroci tudi niso čudoviti otroci.

Te neznosne razmere bile so pogostoma predmet pritožbam v deželnem zboru koroškem in tudi v tej visoki zbornici do leta 1890, a pritožbe niso imele nikakega uspeha.

Šele v tem letu je dobil koroški deželni šolski svet od naučne uprave nalog, da revidira

stari učni načrt. Leta 1890. je izšel nov učni načrt, kateremu se je dodal poseben učni načrt za slovenski pouk na utrakvističnih šolah. Reklo se je, da je to za koroške Slovence pridobitev, to pa ni res.

Slovenski jezik se v specijalnem učnem načrtu omeni, kar prej ni bilo. Sicer pa se ni nič bistvenega ukrenilo, pač pa vsa zadeva še bolj zamotala in poostrila.

Po tem učnem načrtu se ima slovenski materni jezik začeni s tretjim letom po tri ure na teden učiti kot učni predmet, katere ure imajo biti zadnje pri dopoludanskem pouku. To je obvezno le za tiste otroke, katerih roditelji niso zahtevali oproščenja.

Gospoda moja! Ta določba glede slovenskega jezikovnega pouka je nova krivica, novo žaljenje slovenskega naroda na Koroškem, ker se slovenski materni jezik ponižuje na sramotljiv način za učni predmet in se kot pastorko pahne na zadnje mesto.

Povsod, v celem izobraženem svetu je materni jezik podlaga in središče cele vzgoje in učni jezik, samo na Koroškem in samo za slovenske otroke pa to ne sme veljati! Sicer se pa na ta način slovenski otroci neodpustljivo obremene.

Bodi mi dovoljeno obrazložiti, kaj vse se od teh otrok v drugem in v tretjem oddelku zahteva (čita):

II. oddelek (3. in 4. šolsko leto):

a) čitanje: glasno in po zmislu pravilno čitanje, razlaganje besed in stvari, ponavljanje tega, kar se je čitalo, po stavljnih vprašanjih, pri čemer je delovati na to, da se polagoma doseže raba od berila neodvisnih izrazov, učenje na pamet in predavanje vzglednih spisov v vezani in nevezani besedi;

b) jezikovne vaje: vaje v prepisovanju in zapisovanju besed in stavkov s posebnim ozirom na ločitev zlogov in na besede, ki se pišejo z velikimi začetnicami, pojem in poznavanje samostalnikov, pridevnikov, glagolov in zaimkov, spol, število in sklanjanje samostalnikov, osebe, število in časi glagolov. Poleg pismenih slovniških vaj: kratke in lahke pripovedke in popisovanja v zvezi z obravnavanimi berili.

III. oddelek (5. 6., 7. 8. šolsko leto);

a) čitanje: gladko in izrazovito čitanje tiskanih in pisanih stvari, tolmačenje besed in stvari, navajanje vsebine in vodilnih mislij beril, učenje na pamet in predavanje uzornih beril;

b) jezikovne vaje: nadaljevanje in popolnjenje oblikoslovja, skladje. Poleg pismenih slovniških nalog: izvajanje vsebine obravnavanih beril; popisi, povesti, potrebni opravljeni spisi in pisma.

To je tisto gradivo, katero si imajo nemški otroci s pomočjo nemškega pouka v dvanajstih urah na teden prisvojiti, to je tisto gradivo, katero morajo slovenski otroci v isti šoli s pomočjo nemškega učnega jezika v dvanajstih urah na teden zmagati, in vse to gradivo naj sedaj slovenski otroci v treh urah na teden zmagajo v slovenskem jeziku, v katerem so se doslej tako malo vadili. In to še v končnih urah, ko so učenci in učitelj že utrujeni.

To, gospoda moja, je povsem nemogoče, to je tako, da bi človek zbežal, in res beže otroci kar trumoma. Kaže se, da je to tudi po intencijah dež. šolskega sveta, zakaj določil je sicer, da je pouk obligaten, zajedno pa zaukazal, da je roditeljem ustreči, ako bi zahtevali, naj se njih otroci tega pouka oprostite.

Vsled tega se ta slovenski jezikovni pouk na 49 utrakvističnih šolah sploh ne vrši in le na 30 takih utrakvističnih šolah se ga udeleži 1839 izmed 10.188 slovenskih šolarjev, 8349 šolarjev pa beži pred tem naukom, ker se roditelji za tako pedagogično trpinčenje njihovih otrok raje zahvalijo. V takih razmerah je pač razumno, da koroški Slovenci od dež. šolskega sveta ne pričakujejo niti obzirov, niti pravičnosti več in da se vsled tega čedalje večkrat obračajo s peticijami do naučnega ministra. (Dalje prih.)

Celjske novice.

(Odbor političnega društva za štajerske Slovence) zboroval bode v torek v Celji. Skle-

niti se namerava, da se skličejo veliki ljudski shodi, katerih se vdeleže vsi štajerski slovenski državni in deželni poslanci in na katerih se bode razgovarjalo posebno o zadevi celjske gimnazije in vsoprednic na istej.

(Tamburaški koncert) „Celjskega Sokola“ pod vodstvo dr. A. Kapusa, vspel je sijajno. Radi pomanjkanja prostora širša ocena prihodnjich.

(Predsednikom ravnateljstva „Južno-štajerske hranilnice v Celji“) bil je po odstopu državnega poslanca g. M. Vošnjaka, izvoljen dr. Juro Hrašovec.

(Deželni odbor štajerski) razpošilja na občine in zaupne osebe pole, na podlagi katerih naj se dotičniki izrazijo, kako bi bilo popraviti postavo za ubožce iz leta 1873? Kaj je glavni vzrok revščine in s kakimi pripomočki bi se temu odpomoglo? — Lepo, da se deželni odbor briga za to. Posebno koristno pa bi bilo, če bi podučil n. pr. mestni zastop celjski sl. deželni odbor v Gradci, da mnogo krivice in revščine provzroči zaviranje razvitka prometa, samo zato, da bi se Slovenci ne okrepi. Mi pa bi lahko povedali še marsikaj in med tem tudi, da se zavira po mestnem uradu stavba „Narodnega doma“, pri kateri bi lahko obrtniki in delavci zaslužili tisoče in tisoče goldinarjev, in bi se marsikateri izkopal iz revščine.

(Okrajni zastop celjski.) Kakor prejšnja leta, nakupil je tudi letos tukajšnji okrajni zastop več bikov murskega plemena, ktere je za pol stroškov med kmete razdelil. S tem nam gospodje okrajnega zastopa v resnici hočejo pomagati pri živinoreji. Zahvalo izrekamo torej mi kmetje okr. zastopu, ki se trudi za nas. Zagotavljam vas pa tudi, da imamo do vas vse zaupanje in da se hočemo v prihodnje vas še bolj okleniti. — Nekaj pa bi vendar še prosili gospe okrajnega zastopa, namreč, da bi še nakupili nekaj telic tega plemena, ter jih razdelili med tukajšnje posestnike. Tako bi bil storjen zopet velik korak pri naši živinoreji. Pričakujemo, da nam prošnja ne bo odbita.

(Petindvajsetletnica novih šolskih postav.) „Domovina“ je v svojem zadnjem broju navedla nekaj senčne strani novih šolskih postav. To razlagali so nekateri napačno in mislili, da napadamo šole, oziroma gospe učitelje. Da pokažemo svoje pravicoljubje, priobčimo na prvem mestu članek, da dokažemo o šoli, da nam je le za korist milega naroda in da gotovo ne bomo metali nikomur polen pod noge, ki se trudi zboljšati stanje našega trpina. Pokazati smo hteli s prejšnjim člankom le, da se postava premalo ozira na krajevne razmere in krajevne potrebe, kar priznavajo tudi mirno sedeči učitelji. To je bil naš namen in družega nič.

(K svetemu Jožefu) na hribček popravljeni so stopnice in urejena pot. Velika potreba je bila in prav hvaležni smo mestjani, kakor tudi romarji preč. oo. Lazaristom za to delo. — Dobra stvar nima mnogokrat povsod potrebnega priznanja in to posebno rado v Celji. Tako tudi mestni urad ni bil zadovoljen in hotel kazati svojo nestrpnost in zavirati popravo. Pa pokazal je s tem gorostasnost, da niti ne ve, kaj je občinskega in kaj privatnega. Poklicali so namreč preč. g. priorja, da se zagovarja, kako, da more brez dovoljenja delati na mestni lastnini. Preč. g. prior pa je v kratkem dokazal, da svet, koder vodijo stopnice, je privatna last gospe Sime, kar je tudi z mejniki zaznamovano. — O nestrpnost koliko nosov si že pridobila našim „ljubim“ nasprotnikom!

(Sad nemške šole.) Velikokrat smo že povdarjali, zakaj želimo Slovenci šole na podlagi materinega jezika. Kako je to opravičeno, nam je dokaz zopet mali spis moža, ki se šteje med boljše. Ko bi se bil ta mož učil nemškega jezika v šoli, kakoršno zahtevajo naši zastopniki, bi gotovo ne napisal tako zmes, kakor je sledeče poročilo: „Vier endesgevertkten, haben die Realität des G. und M. A. . . besichtigt, samt die gebeiden, das Wohnhaus gemauert mit Ziegeldach, rikwerz ein Kustahl angenbaut, im gutenbauzustawirt bewertet auf Wirtschaftgebeide mit einen Harfenforsprung Schweinstahl gemauert mit Zigl gedegt wirt bewertet auf die Grundsticker, werden bewehrt, Äker und Wissen per □ 16 kr. suma. — „Seveda ugaja to našim nasprot-

nikom. Take nemščine si želijo od nas Slovencev, da se potem lahko norčujejo. Dolžnost naša je opozarjati ljudstvo, da naj bode pametno in se ne sili s tako čvekarijo med svet. V zasmeh ste nasprotniku in nas žalite. Vse pa je dokaz, kako potrebne so slovenske vspešnice na celjskem gimnaziju.

Spodnje-štajerske novice.

(Premembe pri č. duhovščini). Premeščena sta č. g. kaplana: A. Pintarič iz Sv. Lovrenca na kor. žel. v Makole, I. Jodl iz Vojnika na Vrnsko. Č. g. J. Pernat ostane pri Sv. Juriju na Ščavnici. — Umrla sta č. gg. Al. Bregar, frančišk. gvardijan v Brežicah, in J. Šabot, duhovnik v pok. pri Sv. Lovrencu na dr. polji.

(Slovenskemu pevskeemu društvu) podarila je slavna posojilnica v Ptujih veledar v znesku 50 gl. To je sijajen dokaz zaupanja, koje vživa nam Slovincem prepotrebno društvo. „Vivant sequentes“.

(Ornik in njegov sin). Ali je vredno — utegete g. urednik vprašati, da se o breškem O. toliko piše? Res ni vredno. Tudi ne bi mi o njem danes pisali, ko ne bi javni fond trpel vsled O. baharije in njegovega sovraštva do Slovencev. O. ima sina, ki je učiteljski pripravnik v Mariboru ter uživa ustanovo brežkega okrajnega zastopa. Vsled tega bode pa moral služiti kot učitelj v svojem slovenskem okraju, ki ga zdaj podpira. Toda O. sin se menda vsled očetovega povelja niti slovenščine v Mariboru učiti neče. In s tem se njegov oče še baha pri okrajnem zastopu v Brežicah. Torej vidite, taki so naši nasprotniki! Slovenski kruh jedó, pa se še norčujejo s slovenščino in Slovenci.

(Iz Brežic). Nezgoda pripetila se je pretečen mesec pri nekem tukajšnjemu meščanu. Podrl se mu je namreč zid (škarpa) za hišo. Bog ve ali je to povzročila teža receptov okrajne boljniške blagajne ali kaj? — V nedeljo imela je tukajšna požarna bramba, katera je že itak skoro čisto razkrušena, svoj letni zbor in volitev novih vodij, stotnika itd. Na volišče prišlo je le nekaj članov, kateri so pa brez volitve popihali. — Ni bilo menda nič piva.

(Učiteljsko društvo za ormoški okraj) bode dne 7. junija t. l. zborovalo v ormoškem šol. poslopi ob 9. uri predpoldne. Na dnevnem redu so posvetovanja v konfer. vprašanjih. K obilni udeležbi vabi Odbor.

(Sinaha je taščo zastrupila). V Pokleku (rajhenburška fara) je dajala sinaha svoji tašči Ani Romih mišnice med jed, katero je zaužila tašča, ter jo tako zastrupila, da je umrla. V Okrogliču pri Loki se je pa menda sam zastrupil kmet Jan. Bevec tudi z mišnico.

(V Konjicah) sila nemškutarijo. Celo uradi, posebno pa sodnija, dela zelo malo slovensko. — Lepi so odgovori ministra v državnem zboru na interpelacije poslancev; a v resnici pa ne pridemo mnogo naprej. Treba bode drugače začeti.

(Sadje in vinorejsko društvo za šoštanjski okraj) namerava v povzdigo vinoreje o tem okraju ustanoviti podružno trsnico in sicer v Šmartnem na Paki. V ta namen ima dne 10. junija t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Martin Pirtovška na Paki, svoje potovalno zborovanje. Pregledalo se bode pri tej priliki dotično, za trsnico namenjeno zemljišče, ob enem se bode pa tudi podučevalo o zelenem cepljenju ameriške trte. — Vinorejci iz Šmartnega in bližnje okolice, ne zamudite ugodne priložnosti in udeležite se tega zborovanja mnogobrojno. Podpirajte pa društvo v njegovem delovanju s tem, da se vpišete društvenim udom, ter vaše sosedo k temu nagovarjate in tudi pridobite.

(Učiteljska zborovanja) bodo 7. junija v Ptujih, Šmarji, Ormoži in pri Savinjskem mostu.

(V Šoštanju) silno potrebujejo novega sodnijskega poslopija, tako, da je v tej zadevi poslanec dr. Gregorec v državnem zboru moral ministra vprašati, zakaj se v tej reči nič ne ukrene. — Županom bil je izvoljen g. J. Rajšter, posestnik v Šoštanju.

(Načelnikom okrajnega zastopa) v Laškem je potrjen K. Amon; njegovim namestnikom pa K. Valentinčič.

(Slovenske posojilnice l. 1893.) Ljutomerska posojilnica je imela lani 302.230 gl. prometa, 2640 gl. čistega dobička in 19.606 gl. rezerve. — Gornje-radgonska posojilnica je lani izkazala 84.088 gl. prometa, 453 gl. čistega dobička in 1023 gl. rezerve.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Slovensko Bistrico) zborovala je v nedeljo dne 27. maja. Gospod predsednik dr. U. Lemež otvoril je zborovanje in v kratkem načrtal delovanje podružnice. Razložil opetno namen in pomen te šolske družbe ter poročal o stanju društvene blagajne. Volil se je nov odbor, ki je zbral za načelnika preč. g. deкана in častnega kanonika A. Hajška. Govorili so še o šoli in družbi gg. Dragotin Hribar iz Celja, kot zastopnik glavne družbe; župnik Lenart iz Poličan, nekaj posestnikov i. dr. — Mariborski pevci in pa tamburaški zbor, skrbeli so za zabavo, ki je bila zelo živahna in navdušena. Bistričanom bode ostal ta dan gotovo veselega spomina; družbi pa je bil v korist, kajti, nabralo se je nad 50 gl. udnine.

(V Slovenski Bistrici) pogorel je posestnik Ivan Kac (vulgo Marčič). Pogorela je hiša in gospodarsko poslopje. Kako je nastal požar, se ne vé, vendar pa sumijo, da so iz neprevidnosti zažgali okolo se klateči postopači.

(V Sevnici) se snuje tamburaški klub, ki bode sviral v prid revnim šolarjem in bode tudi v zvezi z „Bralnim društvom“. Vrlo dobro, vsaj je tako skrajni čas, da bi se sevniška mlačnost prebudila.

(† Karl Udl), nadučitelj v pokoji v Jarenini, je nedavno umrl. Pokojnik je dosegel starost 77 let in bil jako zaslužen, čislan šolnik in dober domorodec.

(Poturica je hujši od Turka.) Ko so imela zavezna ognjeglasna društva štajerska v Gradci svoj občni zbor, oglasila so bila tudi slovenska društva z murskega polja in Ljubnega svoj pristop k zavezni in ob enem naznanila, da se bodo pri poveljništvu in poslovanju posluževala slovenščine. Nad tem naznanilom se nemški odposlanci še niso ravno spotikali, le slatinski Miglič se je repenčil in repenčil, rekoč, da se kaj takega ne sme dovoliti. Kaj še! Kdo jim le more braniti. Gotovo najmanj take poturice, kakor je Miglič.

Druge slovenske novice.

(Dolenjska železnica) Grosuplje-Novomesto-Straža, ki se je v četrtek slovesno otvorila, je 6249 kilom. dolga, ima 9 postaj in 2 postajanki za osebe, od Grosupljega do Straže gre vedno navzdol. Do Straže, to je 2 uri od Rudolfovega proti Toplicam in Žužemberka so jo izpeljali radi teh dveh krajev in radi bodoče zveze z Belokrajino. Ta proga, ki pelje mimo Višnjegore (najmanjše kranjsko mesto) in lepe trebanjske vasi, je bila prej kakor v 2 letih (v 428 dneh) gotova.

(V Ljubljani) je umrl mizariski mojster Jos. Regali, načelnik ondotnega malega posojilnega društva. Ranjki je bil v prejšnjih letih narodni mestni odbornik in velik ter delaven nasprotnik ljubljanskih nemškutarjev.

(Vseslovensko gospodarsko društvo) naj bi se na Slovenskem osnovalo. Ta misel tudi ljubljanske „Novice“ mimo gredé priporočujejo, opirajo se na ugodne vspehe štajerskih posojilnic, pri katerih sodelujejo v političnem obziru edini Slovenci. Kako si mi mislimo tako gospodarsko društvo, hočemo v bodoče razložiti.

(Podpore obrtnim šolam). Za 13 obrtnih nadaljevalnih šol na Kranjskem je ministerstvo 5550 gl. državne podpore dovolilo. Štajerski Slovenci, spodnje štajerski učitelji, zakaj vi ne osnujete takih šol?!

(Iz Škofjeloke). Prostori sedanje deške šole nikakor ne zadostujejo več. Zato se bode šolsko poslopje razširilo. Kdor želi to delo prevzeti, naj se oglasi pri krajnem šolskem svetu do 12. junija. — Naš spoštovani g. župan Sušnik je imel v kratkem času v svoji rodbini dva slučaja smrti. Pred pol letom umrla mu je blaga soproga, ne davno hčerka Minka, omožena Žužek v Ljubljani, komaj 26 let stara gospa.

(V Zatičini) bode letos pod predsedništvom okrajnega šolskega nadzornika gosp. J. Bezlaja

uradna učiteljska skupščina litijskega okraja, in sicer 4. julija. Med drugim bode razgovor o Lavtarjevi računski metodi, in bodo rastavljeni šolarski izdelki šmartenske delarne.

(Od sv. Duha za Savo) se nam poročajo, kako so letos vsi pridelki lepo obetali, kako je dokaj lepo kazalo v starih in novih vinogradih; toda toča je kvaterno sredo že neizmerno veliko škode napravila. Še hujše so prizadeti nekateri sosedni kraji v leskovski fari. — Novo zasajene ameriške trte lepo vspevajo, tudi take se pri nas dobro obnašajo, o katerih je citati, da drugod ne vspevajo, n. pr. z ripario sauvage (savaš) smo pri nas kaj zadovoljni.

(Notranjska posojilnica) v Postojini je izvolila v načelstvo sledeče nove odbornike, in sicer gg. dr. D. Treo, Fr. Kutin in J. Kogoj, katerih izvolitev in podpise je c. kr. deželna sodnija v Ljubljani že registrovala. — V Postojini se je ustanovilo telovadno društvo „Sokol“.

(„Postonjinski Sokol“) obhajal je v nedeljo dne 27. maja svoj prvi občni zbor. Pri tem zborovanju volil se je odbor in določil dne 5. avgusta za ustanovno slavnost. Te slavnosti udeležila se bodo vsa slovenska bratska društva in brž ko ne, tudi hrvatski Sokoli! — Da bode potovanje olajšano, vozil bode posebni vlak iz Celja v Postojno, na kar že sedaj opozarjamo narodno občinstvo.

(Vipavsko vino) prav dobro, dobiti je za ceno od 9—14 gl. hl. Ker je lanska kapljica izredno dobra, bi pač naši oštirji gotovo ugodili gostom, ko bi poskusili z vipavcem.

(Posojilnica na Slapu pri Vipavi) se dokaj povoljno razvija. V teku 5. mesecev napravila je nad 11.000 prometa, kar je za zavod, ki se ima boriti proti raznim predsodkom, vendar lepa svota. Želeti bi bilo, da bi narodnjaki v vipavski dolini se bolj zanimali in bolj podpirali to važno podjetje, ki bi lahko nastalo velikega pomena za gospodarski razvoj Vipavcev.

(V Šturijah pri Ajdovščini) pripravil je g. Ivan Šapla, jako okusno vrt in prostore za gostilno. Opozarjamo cenjene narodnjake, ki potujejo tu skozi, na dobro to gostilno. — Tudi pri g. Ivanu Šelj-u postrežejo ceno in dobro. Posebno onim ki pridejo z vozom, svetujemo to gostilno.

(Posojilnica v Ajdovščini) prične z dnem 1. junija svoje delovanje. Obrestovala bode hranilne vloge po 4%, in jemala od posojil 6%.

(Predilnico v Ajdovščini), ki je pogorela, bodo vender pozidali z nova. Delati bodo pričeli spomladi. Več delavcev sprejeli so v predilnico v Ronkah.

(Novo slovensko posojilnico) snujejo v Podgradu v Istri. — Posojilnica v Tolminu, ki še le dva meseca deluje, ima že 30.000 gl. prometa.

(Boj za slovenske šole v Trstu) je bil nedavno hud in oster v ondotnem mestnem zboru, v katerem se je poročalo na vladno zahtevanje, ali so slovenske šole v Trstu potrebne ali ne. Slovenci, katerih je v mestu samem morebiti 30.000, bojevali so se po svojih zastopnikih kakor levi. Ali Lah in Nemeč sta Slovanom krivična, in laški poslanci so opravičeno zahtevanje vlade in Slovencev kar zopet zavrgli. Vlada naj zdaj pokaže če ima kaj moči, ali če ima denar tudi za zatirane Slovence.

(Goriško društvo „Sloga“) dela priprave za ustanovitev slovenske obrtne šole v Gorici. Tudi županstva na Goriškem vlagajo prošnje pri vladi, da bi se taka šola ustanovila; tudi obrtniki se sami gibljejo in prošnje vlagajo.

(Petindvajsetletnica banke „Slavije“). Dne 15. maja t. l. je preteklo petindvajset let, kar je bila ustanovljena vzajemno zavarovalna banka „Slavija“ v Pragi. Ker je ta odlični slovanski zavod razširjen i po našem ozemlju, dovoljujemo si posneti nekatere najpoglavnejše podatke iz letnega poročila, katero je izdal upravni odbor imenovane zavarovalnice ob uspešnem nje poslovanju na svršetku prvega četrstoletja. V področje banke „Slavije“ ob nje ustanovitvi spadalo je: I. zavarovanje dohodkov na doživetje, II. zavarovanje za slučaj smrti in III. društva vzajemnega podedovanja, katerim se je tekom prvega leta pridružilo še: IV. zavarovanje zoper škode po požaru in V. zavarovanje zoper škode po toči ter čvetero drugih oddelkov, kateri pa doslej še ne poslujejo. Ustanovni zaklad banke

"Slavije" bil je prvotno določen na gld. 10.000, kateri znesek se je pozneje zvišal na gld. 50.000. — Pojedini ustanovni deleži so znašali po gld. 100. — Banka je začela svoje poslovanje, ko je bilo vplačanih gld. 1500 — ustanovnine. Na Slovenskem so takoj s početka bili naslednji nje ustanovniki: Barbo-Vaksenstajnski Josip, grof v Rakovnici; dr. Bleiweis Janez v Ljubljani; dr. Costa E. H. v Ljubljani; dr. Čuček Josip v Št. Lenartu; dr. Dominkuš Ferdinand v Mariboru; Goljmajer Urban, župnik v Beršecu; Graselli Peter, hišni posestnik, sedaj župan v Ljubljani; Hočevar Matija, graščak pod Turjakom; dr. Ipavic Gustav, zdravnik v Št. Juriji; Janič Jakob, trgovec v Žalci; Knez Slavoljub, c. kr. notar v Št. Lenartu; Kotnik Franjo, tovarnar na Verdu; Krajcar Fr., župnik v Valturi; Lipold Josip, posestnik v Mozirji; Lukan J., okrajni zdravnik v Št. Vidu; Murnik Ivan, urednik "Novic" v Ljubljani; dr. Poklukar Josip v Ljubljani; dr. Rapoc Franjo, posestnik v Mariboru; dr. Razlag Radoslav, odvetnik v Ljubljani; Roblek Franjo, posestnik v Žalci; dr. Škubic Franjo v Velenji; Šušnik Gašpar, stotnik-avditor v Pulji; Šentak Franjo, posestnik na Vranskem; Škale Pavel, živinozdravnik v Ljubljani; Šventner Slavoslav, posestnik v Ljubljani; dr. Tarbauer Ivan, zdravnik v Žalci; dr. Toman Lovro, odvetnik v Ljubljani; dr. Vošnjak Josip, zdravnik v Šmarji. Banka "Slavija", ki je začela delovati v prvih letih narodnega preporoda na Češkem ter se je pozneje razširila i po ostalih pokrajinah naše države, pridobila si je v dobi svojega petindvajsetletnega poslovanja zaupanje in naklonjenost ne samo domá mej Čehi, temveč pri vseh avstrijskih Slovanih ter je premagala naposled vse ovire, katere so njej delali različni njeni nasprotniki. Da se njej je to posrečilo, k temu je pripomoglo največ spretno nje vodstvo: generalno ravnateljstvo, odnosno upravno svetovalstvo, ki je bilo vedno pozorno na ohranjenje zdravega jedra notranje društvene uprave, pri čemur so ga izdatno podpirali vestni uradniki banke in nje goreči zastopniki širom vse Avstrije. In takó stoji banka "Slavija" danes na konci petindvajsetletja svojega delovanja na povsem trdnem temelji ter zré s pomin samozaupanjem v bodočnost. — Poleg društvene bilanci oddelkov I—V. znašajo vsi fondi in rezerve kencem leta 1893 . . . gld. 5,830.306 40 pokojniški fond uradniški . . . 266.183 79 " " zastopniški . . . 132.265 57 vkup . . . gld. 6,228.755 76

Od teh je naloženih v vrednostnih papirjih, v gotovini v posestvih ter hipotečnih in drugih posojilih . . . gld. 6,000.765 70

Kakó blagotvorno je banka "Slavija" delovala v minolih petindvajsetih letih, o tem govori najjasnejše iskaz kapitalov, katere je taista izplačala v tej dobi svojim članom in sicer:

Zavarovancem oddelkov I—II.:	
kapitala na doživetje . . .	gld. 151.765 63
" " slučaj smrti . . .	" 2,694.445 51
" " dohodkih . . .	" 31.653 00
" " pokojninah . . .	" 9.635 11

Zavarovancem oddelka III.: (vzajemno podedovanje) a to 10 društvom. . . . . " 6,469.884 76

Zavarovancem oddelka IV.: Nagrade požarnih škod . . . " 10,745.954 92

Zavarovancem oddelka V.: Nagrade po toči učinjenih škod . . . " 2,671.137 00 torej vkup . . . gld. 22,744.475 93

Posojil in kreditnih društev je dovolila banka "Slavija" svojim udom v teku petindvajsetih let skupno svoto . . . . . gld. 3,212.064 58

Požarnih škod in to takšnim zavarovancem, ki niso imeli pravice do odškodnine, vsled neplačane zavarovalnine ali iz drugih vzrokov, izplačala je banka "Slavija" v tem času vsega vkup . . . . . gld. 166.535 32

Istotako je razdelila od svojega početka do konca 1893. leta 494 občinam, bodisi gasilne brizgalnice, hodisi gasilne doneske v gotovini za . . . . . gld. 144.704 35

V letu 1893. dosegla je banka "Slavija" čistega dobička gld. 251.910 31 od katerega pripada: oddelk I. in II. gld. 76.337 08; oddelku III. z dividendo vred gld. 13.016 99; oddelku IV. gld. 131.323 34 in oddelku V. gld. 31.232 90.

Zavarovancem v življenjskih oddelkih I. II., iz leta 1869 do 1888, kateri so svojo zavarovalnino v letu 1893. plačali, dovolila se je na občnem zboru dne 12. maja t. l. 10% dividenda. Banka "Slavija" ima generalne svoje zastope v šestih glavnih mestih in sicer: v Brnu, na Dunaji, v Ljubljani, v Lvovu, v Plznu in v Zagrebu. Najdelavnejši v minolem letu je bil generalni zastop — ljubljanski, kar se je naglašalo na omenjenem občnem zboru s posebno pohvalo. Le-ta je namreč v letu 1893. dognal v življenjskem zavarovanju gld. 1,300.000 kapitala in je uplašal v požarnem oddelku nad gld. 160.000 letne zavarovalnine. Iz teh kratkih podatkov je pač razvidno, da banka "Slavija" po tolikih uspehih prvega četrstoletja svoje delavnosti more nadejati se povsem sijajne prihodnosti ter da bode napredujoč tem korakom po nastopljeni poti ob svoji petdesetletnici dospela na jasni vrhunec blaginje.

Druge avstrijske novice.

(Poroka v cesarski rodovini.) Na Dunaji se je v sredo poročila nadvojvodinja Karolina Immaculata s princem Avgustom Leopoldom Saksionskim-Koburškim.

(Državni zbor). O priliki razprave proračuna kupčijskega ministerstva se je poslanec Vošnjak potegnil za železniško progo Velenje-Spodnji Dravberg in poslanec dr. Gregorčič za progo iz Gorice v Ajdovščino. Poslanec Klun in njegovi kranjski tovariši so predlagali, da se da nemudoma državna podpora po toči in po povodnjih poškodovanim v okrajih: Krško, Novo mesto, Kočevje, Črnomelj in Logatec. — Isto tako je dognal po mnogih zanimivih obravnavah, pri katerih se je tudi več slovenskih poslancev oglasilo in se več ali manj krepko za slovenske potrebe oglasilo, državni proračun. — Vzel je še v pretres trgovinske pogodbe z nekaterimi sosednimi državami in tiskovni zakon.

(Obrtni odsek državnega zbora) se je posvetoval o vladinem načrtu postave, ki se peča o uredbi trgovskih razprodaj.

(Poslanec M. Vošnjak) je v državnem zboru odločno terjal za pošte po Slovenskem nemško-slovenskih tiskovnih.

(Umrli) je generalni ravnatelj južne železnice Schüler.

(Državni uradniki) so imeli na Dunaji velik shod in tožili, kako se jim slabo godi. Nižjim uradnikom to radi verujemo, višjim pa ne.

(Z ogerskim ministerstvom), ki hoče na vsak način s svojimi cerkvenimi zakoni o civilni poroki prödreti, gre nekaj trda. Vsak čas se posvetuje s cesarjem na Dunaji. Menda vendar ne bodo prisilili še gospodske zbornice, da tako glasuje, kakor bi radi židje. — Najnovejša poročila naznanjajo, da se presv. cesar ne strinja z nazeri ministerstva in je zato ministerstvo Weckerlevo odstopilo. Hrvatski ban grof Khuen-Hedervary dobil je nalog, da sestavi novo ministerstvo.

(Krutost Madjarov.) Oni Rumuni, kateri so se pri svojem kralju in cesarju zoper krivico hoteli pritožiti, so bili — če tudi je državni pravdnik rekel, da niso v prošnji nič kaznjivega povedali — radi razširjanja te prošnje (seveda nedolžne), večinoma vsi obsojeni na več mesecev in celo do pet let težavne ječa. Lepe razmere!

(V Galiciji) se otvori danes z veliko slovesnostjo deželna razstava.

(Bosniške razmere) osobito politično upravo, ugodno opisuje angleški pisatelj, kateri je bil že pred 16. leti in zdaj na novo prepotoval "novo Avstrijo". On le želi, da bi tudi v sosedni Srbiji bili tako ugodni odnošaji, kakor so v Bosni. Mogoče, nemogoče ni. Toda v novejšem času beremo, da se boče veliko nemških Luterancev iz Prusije v Bosno naselilo.

Ogled po širnem svetu.

(Na Bolgarskem) je odstopil ministerski predsednik Stambulov, velik nasprotnik Rusov in strašen tlačitelj svojih nasprotnikov.

(Ruski car) je zapazil, da so mu celo nekateri višji, od ministrov imenovani uradniki,

nezvesti. Zato je imenovanje uradnikov pridržal sebi.

(Na Francoskem) iščejo zopet novih ministrov. Tudi nikoli miru.

(Na Grškem) je bilo meseca maja menda še dosta slabše in hladnejše vreme, kakor pri nas, zlasti bil je sneg še po ondotnih gorah, kakor so opisovali ondi potujoči avstrijski profesorji. — V naših krajih je bil letošnji maj tudi le bolj aprilu podoben.

(Na Kitajskem) je bilo blizo mesta Šangaj veliko in krvavo preganjanje krščanskih francoskih misijonarjev. — Bog razsvetli ta, sicer dobri narod!

Dopisi.

Iz Gotovelj. XIV. obč. zbora društva "Kmetovalec". Društvo "Kmetovalec" jako vrlo napreduje, ponavljalo se je jednoglasno, ko smo se v zares obilnem številu zbrali k XIV. občnem zboru omenjenega društva. Pohvalo pa tudi v polnej meri zasluži, kajti ni ga društva v bližini, da bi se zamoglo meriti v tako plodonosnem in marljivem delovanju. Temu jasna priča je uže to, da je v teku še ne štirih let doseglo uže svoj XIV. občni zbor. In če bi ničesar družega, koliko se je uže samo poduka delilo ukapotrebnim in ukaželjnim kmetovalcem; ker društvo po svojih pravih vestno skrbi, da se za vsako zborovanje priredijo podučljivi govori o kmetijstvu. In odbor ima srečo pridobiti si vedno najboljše govornike, strokovnjake. Poleg skrbi pa se seveda tudi vselej za potrebno zabavo, ki je tudi kmetijskemu stanu potrebna, da se poljedelec ves zmučen od teškega dela včasih razvedri in krvave žule zaceli.

Zborovanje se je kakor je bilo naznanjeno, vršilo v nedeljo dne 20. maja popoldne v prostorih g. J. Kopriva v Gotovljah. Nebo nas je oblagodarilo z lepim, prijaznim, zares majevim vremenom. Kmalo ob določeni uri zbralo se nas je nepričakovano število udov in gostov in obilno pripravljeni sedeži na vrtu morali so se še takoj podvojiti.

Jako iznenadili in splošno navdušili so nas domači pevci, sami vrli kmečki fantje, ko iz njih čilih grl zaori geslo, kterega njim je njih spretni vodja vglasbil. In hitro potem glasila se je navdušena dr. B. Ipavceva "Slovanska pesem". Sledilo je burno pliskanje.

Sedaj predsednik otvori zborovanje, pozdravi navzoče in izraža svoje in odborovo veliko veselje nad toliko množico zbranih in tako vidnim zanimanjem za društvo. Po otvorjenju zapojó zopet pevci po Fr. Gerbiču četverglasno postavljeno "Dolenjsko," narodno in kmalo potem nastopi znani obče priljubljeni strokovnjak g. Ant. Petriček in nam v dolgem govoru podaje zlati pouk v sadjereji koristnih stvaréh. Ob koncu govora slavi tudi on napredek društva, hvali vrle Gotovljane in graja druge vasi, da se vse premalo zanimajo vdeležiti se take bližne prilike ter se podučiti in svoje težko stanje umno zboljšati. Posebno pohvali društvenega predsednika, častita mu na njegovem uzornem, neumornem in plodonosnem delovanju in želi, da nam ga Bog ohrani še mnogo let. Trikratni gromoviti živijo je pričal, da je govoril vsem iz srca. Zdaj povzame pa predsednik besedo. Zahvali se gosp. govorniku za njegovo prijaznost in trud in mu obljudi v imenu vseh, ravnati po njegovih naukih. Odvrača pa od sebe toliko slave in se sklicuje na poleg delujoči društveni odbor in močno zaslombo ravno v osebi g. govornika, g. Iv. Hausenbichlerja, sploh Žalčanov in mnogo drugih društvenih prijateljev. In zopet je na poziv predsednika vsem tem v znak hvaležnosti zagromelo mogočno živijo.

Iz poročila tajnikovega slišali smo, da ima društvo sedaj uže 146 (sto in šestinštirideset) udov. Stroškov ima od začetka uže okoli polpeti sto in toliko tudi dohodkov. Društveno premoženje je v skupnem orodju in strojih. Veliko denarja vzame še vedno društveni vrt, kateri se je zopet letos za štiri sto drevesc razširil. Društvena knjižnica šteje uže blizo 300 knjig razne vsebine. Zvedeli smo dalje o odborovih sejah in ukrepanjih i. t. d. Poročilo se je z odobravanjem končalo.

Četrta zborova točka vršila se je zopet v prosep društva. Vpisalo se je mnogo novih udov in vplačalo se je precej letnine, da bode društveni blagajnik uže zopet brezskrbneje dihal.

Med vpisovanjem pa se pevski zbor pomnoži z gg. pevci iz Celja in zapeli so jako ljubko G. Ipavcev „Mrak“. In ves zbor, posebno pa izredno pevsko nadarjena baritonista, obsipali so s častitanjem. Enako tudi pri skupni pesmi „Slovenec!“

Potem pa se je enoglasno volil zopet stari odbor. Domači pevci zapeli pa so „Bledski zvonovi“. Čudili smo se toliki dovršenosti in izurjenosti domačega zbora. Zanimivo je bilo gledati, kako pevci pazijo na vsak migljaj svojega pevodja. In zopet ni bilo miru, dokler se ni milina bledskih zvonov zopet ponovila.

Med prostimi nasveti svetoval je društveni predsednik: 1. Da se prosa za potovalnega učitelja, da se vinorejci podučijo o zelenem cepljenju trt. 2. Ker je društvu za napredek vedno le denarja in zopet denarja potreba, da potrka s prošnjo za podporo tudi na vrata deželnega odbora; mogoče, da nam vendar določijo še tudi kaj v spodnji del zelenih mej. Oba predloga vsprejmeta se z odobravanjem jednoglasno. Zadnji na predlog g. J. Hausenbichlerja kot resolucija.

G. Tone Jošt svetuje dalje, da se, ker je trtna škropilnica uže precej obrabljen in ne vstreza več zahtevi, naj se toraj nova omisli. Nasvet bil je sprejet jednoglasno.

Pred sklepom pozdravi g. Ant. Kocuvan v imenu zastopnikov slavnega bralnega društva v Št. Pavlu navzoče; z veseljem priznava veliki napredek društva „Kmetovalec“.

Slednjič pa sklene predsednik zborovanje z napitnico na svitlega cesarja in povabi naj vse kar zna zapoje cesarsko himno in zdaj zaori iz stotero grl gromoviti živijo in se mogočno glasi avstrijska himna. V znak globokega spoštovanja, pa so vsi navzoči ustali in odkriti poslušali.

Tako smo torej srečno in z velikim vsehom končali XIV. občni zbor društva „Kmetovalec“ in te vrste naj mu veljajo v skromen spominek. Dal Bog nam doživeti še mnogo enakih.

Vas rodoljube po širnej mili nam domovini pa bratsko opozarjamo, snujete in vzdržujte enaka društva; pomislite le, koliko jeden sam takšen zbor upliva na izobražbo in omiko ljudstva. Geslo nam bodi: „Malo govoriti pa veliko delati!“ in „Kar zamore, vsak storiti je dolžan!“ Pevcem pa kličem:

„Ptica brez perut je mrtva stvar

Kaj pevcu svet brez petja mar!“

Živela domovina! Tone Gotoveljski.

Izkaz.

Za prevožnjo telesnih ostankov nepozabnega nam g. Josipa Freuensfelda v Ljutomer in v poskrbo primerne mu spomenika, dospeli so še sledeči prispevki: Č. g. Janez Hutfer, tajnik družbe sv. Mohorja v Celovcu nabral je med ondotnimi društveniki 19 gld.; — g. Ernst Slanc, nadučitelj pri sv. Bolfanku na Kogu doposlal je 26 gld. nabranih med sledečimi gospicami in gospodi: g. Ernst Slanc je sam daroval 5 gld., g. Franc Štamper, gostilničar v Vuzmetincih pri sv. Miklavžu 5 gld., g. dr. Karol Slanc, odvetnik v Rudolfovem 2 gld., gosp. Franc Slanc, nadučitelj v Litiji 2 gld., g. Ivan Kosi, učitelj v Središču 2 gld., g. dr. Spešič, zdravnik v Središču 1 gld., g. M. Robič, trgovec v Središču 1 gld., g. Fr. Lichtenwallner, učitelj v Središču 1 gld., g. I. Hočevnar, posestnik v Središču 1 gld., g. M. Šalamun, nadučitelj pri sv. Miklavžu 1 gld., č. gosp. Ivan Trampuš, župnik pri sv. Bolfanku na Kogu 1 gld., neimenovana gospica v Središču 1 gld., g. I. Štrenkl v Središču 1 gld., g. dr. Gvido Srebrč, odvetnik v Brežicah 1 gld., g. Fr. Megla, učitelj v Svetinjah 1 krono in gosp. Fr. Zabavnik v Središču 1 krono. — Gosp. Fran Krašovec, c. kr. okr. zdravnik v Gradcu daroval je 4 gld. in gosp. Anton Gregorec, stud. med. 2 kroni. Vstopnina pri otročji igri, ki se je vršila 14. t. m. v Ljutomeru v ta namen, se je nabralo 7 gld., 63 kr. Torej znaša vse skupaj 57 gld. 63 kr. in po prvem izkazu 150 gld. 32 kr. in vsa svota 207 gld. 95 kr., za koje izreka ljutomersko učiteljsko društvo najtoplejo zahvalo. Bog povrni stotero!

Ljutomer, dne 18. maja 1894.

Za učiteljsko društvo v Ljutomeru
France Čeh, tajnik.

Za vsako faro in krajno občino išče se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot **zupni mož** z dobrim postranskim zaslužkom. Pismene ponudbe naj se pošiljajo pod „201.191“. Gradec, na pošti ležeče (loco). (16) 10—10

Zahvala.

Podpisani krajni šolski svet je v svoji seji dne 25. majnika t. l. radostno na znanje vzel, da je slavna „Gornjesavinjska posojilnica v Mozirji“ tudi letos velikodušno darovala 40 gld. za uboge otroke tukajšne šole in 20 gld. podpore za šolo Marija Nazaret ter si šteje v prijetno dolžnost, imenovanemu denarnemu zavodu javno izreči najprisrčnejšo zahvalo.

Krajni šolski svet na Rečici, dne 25. maja 1894.
J. Klemenčič nadučitelj. Štefan Pivec načelnik.

Velika nova živinska sejma

se bodeta vršila vsako leto na Ljubnem, v Savinjski dolini, dne 24. junija in 26. avgusta, oziroma dan pozneje, kadar je ta dneva praznik, na kar se kupci in prodajalci opozorijo, kajti nadejati se je obilo živine. — Mestnina se ne bo zahtevala.“ (89) 2—1

Tržko-občinski urad Ljubno.

Na prodaj

je nova hiša, 8 let še davka prosta; k hiši spada 500 □ sežnjev obsejane zemlje. Hiša leži pri Teharjih in je zelo pripravna za vsako porabo. Dobiti je za ceno 1600 gld., od katerih lahko 542 gld. ostane vknjiženo in se počasi amortizuje. — Več pove Jožef Krautberger, mašinist na parni žagi v Celji. (80) 2—1

Razglas.

Krajni šolski svet v Mozirji naznanja, da bude, dne 25. junija t. l. dopoldne ob 10. uri v pisarni trškega županstva

zmanjševalna dražba

za stavljenje trirazrednega novega šol. poslopja. Cela stavba je proračunjena na 15.300 gld. Dražbe se lahko vsakdo, ki je osebn navzoč in ki položi postavno varščino, udeleži. Pismene ponudbe se ne sprejemajo. Proračun, stavbeni pogoji in načrti šolskega poslopja se lahko vsak dan pri kraj. šol. svetu v Mozirji ogledajo. (91) 3—1

Alojz Goričar, načelnik.

Avgust Šviga

mizarski mojster v Celji

(94) 3—1 Kolodvorska ulica št. 7.

Naznanim slavnemu občinstvu in preč. duhovščini, da sem 1. majnika t. l. odkupil

mizarsko delalnico

od gospoda Antona Bračiča. Priporočam se za vsakovrstna mizarska dela za hiše, okna, vrata, steklene stene itd. vrtno opravo, opravo za sobe, bođi si poličene ali barvane.

Izdelujem tudi rakve, kakor tudi vsakovrstna cerkvena dela.

Vse se nareja dobro in trpežno po najnižjih cenah.

Zahvala in priporočilo.

Podpisani se zahvaljujem za mojemu predniku g. Antonu Hošiču, skazovano zaupanje, ter se usojam uljudno naznaniti, da sem z dnem 1. maja prevzel

kleparsko delalnico.

Priporočam se veleč. duhovščini in sl. občinstvu za napravo vsakojakega v mojo stroko spadajočega dela, ter zagotovljam, da bodem vedno solidno in ceno postregel. Z velespoštovanem

(90) 3—1

Janez Skaberne
klep. mojster v Celji.

Trbovlje: Trboveljska bratska zaloga
Antonija Krammer
Fran Pollack
Robert Stenovitz
Hrastnik: Alojzija Bauerheim
Josip Wonk
Planina: Fr. Križič, vdova
Ludovik Schescherko

Velika elegantno meblirana soba

za dve osebi v visokem pritličju z razgledom na ulico in posebnim vvhodom, oddati je čez poletje v najem. — Kje, pove iz prijaznosti upravništvo „Domovine“.

Kose, kose, kose! Adalbert Geiss

poprej Josip Širca

— trgovec v Žalci —

uljudno naznanja, da je dobil novo zalogo

najboljših kos.

Le te so iz najvlačnejšega in iz natrdejšega jekla izdelane, so prav lahke in lepo izpeljane. Taka kosa zdrži ojstrino tako dobro, da jo treba le malokrat zopet sklepati in da lahko z njo najtrdejšo travo po 100 korakov (stopinj) neprenehoma kosiš, da si koso enkrat s kamenom nabrusil. Vsaka popisanih kos ima vsekano znamko poljedeljskega orodja in besedo „Garantie“. Slednje tako koso, če ni dobra, zamenja Adalbert Geiss z drugo novo koso.

Kose pošiljam nemudoma po sprejemu naročbe proti poštnemu povzetju. Če se 10 kos skupaj pošlji imajo, se zniža poštnina na 2 do 4 kr. za komad. Pri naročbi naj se dolgot kose naznani. Cena kos je po dolgoti od 75 do 85 kr. za komad. (93) 3—1

Dečka

močnega in zdravega, sprejme za pekovskega učenca

Josip Achleitner v Celji. (92) 3—1

Za sv. birmo priporočam veleč. duhovništvu in starišem

mašne in molitv. knjige

v papir in platno vezane po 15, 25 in 35 kr.
v usnje vezane po 40, 60, 70, 85 in 95 kr.,
gl. 1.— in 1.25, v usnje vezane s koščenim križem po 95 kr., gl. 1.20, 1.50, 1.80 in
tudi finejše in elegantno vezane.

Zunanja naročila vrše se takoj in natančno.

D. Hribar v Celji.

Razglas.

Kraški teran

ima na prodaj

Anton Polley v Sežani na Primorskem.

Prve vrste po 20 gld. hek. ter.

Druge " " 13 " " " "

Tretje " " 10 " " " " (95) 8-2

„ZACHERLIN“

je najznamenitejšje sredstvo proti vsakoršnim mrčesom.

Znamenja izredno uplivera „Zacherlina“ so: 1. zapečaten steklenica, 2. ime „Zacherl“.

Steklenice stanejo: 15, 30, 50 kr. in 1 gld. 2 gld.; štedilec „Zacherlina“ 30 kr.

Celje: Traun in Stiger (70) 10—6
Alojz Walland
Viktor Wagg
Josip Matič
A. Ferjen
L. Leo Hannak
Milan Hočevnar
Friderik Jakovitsch
Ferdinand Pelle
Fran Zanger

Žalec: Adalbert Globočnik
Fran Granditsch
Sv. Ivan: A. Ozinger
Smarje: Josip Wagner
St. Pavel: Norbert Zanier
Braslovče: Ivan Pauer
Vransko: Ivan Laurič

Ljubno: Fr. Kasv. Petek
Velenje: Karl Tischler
Vojnik: Fr. Zottl
Kojnce: Simen Herfannik
Jurij Nuscha
Poličane: Ferdinand Iwanus
A. Schmelz